

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 42C/273/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1515208176
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Nemčeková PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2019:1515208176.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V v konaní pred sudkyňou JUDr. Renátou Nemčekovou PhD.,
v právnej veci žalobcov: v 1. rade: K. L., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. L. XX, XXX XX F., v 2. rade:
E. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. L. XX, XXX XX F., v 3. rade: mal. Z. V. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale
bytom O. XXXX/X, XXX XX L., zastúpená zákonným zástupcom - otcom H. T., nar. XX.XX.XXXX bytom
O. XXXX/X, XXX XX L., všetci zastúpení JUDr. Ing. Petrom Ošváthom, PhD., advokátom so sídlom
Vajanského 58, 821 01 Piešťany proti žalovaným: v 1. rade: T. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX/
X, XXX XX F., v 2. rade: Union poisťovňa, a.s.,
IČO: 31 322 051, so sídlom Karadžičova 10, 813 60 Bratislava, o ochranu osobnosti, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcom v 1., 2., 3. rade nemajetkovú ujmu vo výške 45.000 Eur, t.j. každému po 15.000 Eur do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

II. Súd vo zvyšku žalobu z a m i e t a .

III. Súd žalobcom v 1., 2., 3. rade p r i z n á v a náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia v 1., 2., 3. rade (ďalej len žalobcovia) žalobou podanou na tunajší súd dňa 13.04.2015 žiadali aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade k úhrade sumy vo výške 99.000 Eur spoločne a nerozdielne, každému zo žalobcov po 33.000 Eur všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a náhradu trov konania. Svoju žalobu odôvodnili tým, že dňa XX.XX.XXXX zahynula pri dopravnej nehode V. A. vo veku XX rokov. Nehodu zaviniel žalovaný v 1. rade ako vodič motorového vozidla. Nebohá V. A. nechala za sebou Z. V. A. vo veku 1 roku a rodičov E. A. a K. S.. Žalovaný v 1. rade bol za tento skutok uznaný vinným a odsúdený z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona za čo bol právoplatne odsúdený na trest odňatia slobody na 3 rokov nepodmienečne. Vozidlo, ktoré riadil žalovaný v 1. rade bolo poistené v súlade so zákon č. 381/2003 Z.z. v poisťovni Union poisťovňa, a.s. Konaním žalovaného v 1. rade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov v súvislosti s úmrtím dcéry, resp. matky žalobkyne chráneného v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je aj rodinný život. Žalobcovia stratili možnosť prejavovať voči nebohej svoju lásku, priazeň, porozumenie a zároveň prijímať od nej rovnaké city ako aj podporu v každodennom živote, ktoré si rodinné spolužitie vyžaduje. Stratili zmysel a radosť do života a traumy zo strany milovanej osoby prežívajú dodnes a budú prežívať do konca života. Y. Z. V. A. prišla o svoju matku v útlom veku a nikdy už nebude môcť prijímať lásku a starostlivosť najbližšej osoby. Protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade došlo k nezvratnému zásahu a deštrukcii rodinných väzieb žalobcov. Ujma je neodstrániteľná trvalá a objektívna, veľmi závažná a preto náhrada nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka môže žalobcom čiastočne prispieť k zmierneniu tohto stavu.

Vozidlo, ktoré riadil pri nehode žalovaný v 1. rade, prevádzkoval žalovaný v 1. rade a bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného v 2. rade. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou dopravným prostriedkom v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v dôsledku nehody. Usmrtenie pri dopravnej nehode je závažným dôsledkom takejto udalosti, ktorá vyvoláva nie len občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občiansku zodpovednosť za zásah do osobnostných práv. Pasívna legitímácia žalovaných je odvodená od eurokomformného výkladu (smernice EK a Rady č. 2009/1 03/ES zo dňa 16.09.2009) pojmov náhrada škody, resp. škoda na zdraví ust. § 4 ods. 1, 2, 4 a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z.

2. Žalovaný v 1. rade sa k žalobe nevyjadril, nenavrhol vo veci žiadne dôkazy, na pojednávania sa nedostavoval. Posledné známe bydlisko žalovaného v 1. rade uvedené v Registri obyvateľov je Bratislava - Petržalka.

3. Žalovaný v 2. rade sa k žalobe písomne vyjadril a uviedol, že pokiaľ ide o samotný žalobný návrh je názoru, že voči žalovanému 2. rade je nedôvodný z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je nárokom, ktorý by bol krytý z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaný v 2. rade nie je preto vo veci pasívne legitimovaný. Žalobcovia odvodzujú pasívnu legitimáciu žalovaného v 2. rade z existencie povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle poisťnej zmluvy číslo XXXXXXXX uzavretej medzi žalovaným v 2. rade ako poisťovateľom a žalovaným v 1. rade ako poisteným. Nakoľko ide o povinné zmluvné poistenie, je rozsah poistenia ustanovený zákonom, konkrétne § 4 zák.

č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa uvedeného ustanovenia (§ 4 ods. 2 zák.

č. 381/2001 Z.z.) má poistený právo, aby poisťovateľ za neho nahradil:

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písm. aj, b) a d) ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 5 písm. a) alebo b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poisťné plnenie

d) ušlého zisku.

4. Žalobcovia výšku uplatnených súm odôvodnili iba všeobecnými opismi spoločného života. Zo žalobného návrhu nie je zrejmé, ktorí zo žalobcov, prípadne či všetci žalobcovia žili so zomrelou v spoločnej domácnosti. Pokiaľ by súd po hmotnoprávnej stránke skonštatoval opodstatnenosť nároku, žalovaný v 2. rade namietol z opatrnosti výšku uplatnených súm. Tieto sumy by mali byť predmetom ďalšieho dokazovania, podľa názoru žalovaného v 2. rade nie je možné takéto paušalizovanie súm ako to uvádzajú žalobcovia a to obzvlášť v prípade, kedy zákonná úprava neupravuje paušálnu výšku náhrad napr.

v závislosti od príbuzenského pomeru. Zároveň poukázal na výšku takejto náhrady napríklad v okolitých štátoch, napr. v Maďarsku je maximálna suma obmedzená výškou 20.000 Eur, v Belgicku - 12.500 Eur pre manžela/manželku alebo druha/družku, rovnaká suma aj pre dieťa, súrodenc 2.500 Eur. Výška náhrady by okrem vytrpenej ujmy mala zohľadňovať aj ekonomické kritérium - napr. výšku minimálnej mzdy alebo iné porovnateľné kritérium (pre porovnanie náhrad priznávaných v krajinách EÚ.

Výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje vždy súd a to s prihliadnutím

na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za akých k porušeniu práva došlo. Výška náhrady však nemôže byť absurdná, súd ju musí určovať s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, zomrelá bola vo veku 16 rokov matkou 15 mesačného dieťaťa, rodinné pomery a väzby boli preto predmetom šetrenia orgánov sociálnoprávnej ochrany, ktorých zistenia by mohli byť podkladom aj v tomto konaní. Ako návod pre úvahu súdu o výške odškodnenia poukázal na ustanovenie § 5 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje rozsah odškodnenia obetí násilných trestných činov,

v prípade ak trestným činom bola spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy (317 Eur x 50 = 15.850 Eur). Ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Ujma, ktorú utrpia

obete trestného činu a ich pozostalí, je určite porovnateľná s traumou, ktorú utrpia pozostalí po obeti smrteľnej dopravnej nehody. Podľa § 94 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení manžel a nezaopatrené dieťa má nárok (v prípade pracovného úrazu) na jednorazové odškodnenie - manžel vo výške 730-násobku denného vymeriavacieho základu (maximálne 46.485,40 Eur) a nezaopatrené deti vo výške 1/2 jednorazového odškodnenia pre manžela (pričom úhrn súm jednorazového odškodnenia nezaopatrených detí nesmie presiahnuť 46.485,40 Eur).

5. Žalobcovia v žalobnom návrhu odôvodňujú primeranosť uplatnených súm rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 11C/116/2013 a tvrdia, že v tomto konaní bola priznaná náhrada vo výške 33.000 Eur. Uvedeným rozhodnutím však bol potvrdený rozsudok Okresného súdu v Piešťanoch, sp. zn. 12C/23/2011, ktorým bolo rozhodnuté len o základe nároku, takže tvrdenie žalobcov nie je pravdivé.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie a po vykonanom dokazovaní rozhodol tak, že žalovaného v 1. rade zaviazal zaplatiť žalobcom v 1., 2., 3. rade nemajetkovú ujmu

vo výške 45.000 Eur, t.j. každému po 15.000 Eur do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol, voči žalovanému v 2. rade žalobu zamietol a žalobcom priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Strany sporu podali voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolanie. Krajský súd rozhodol uznesením dňa 30.11.2018 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uviedol, že

na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 09.10.2018

bolo prijaté rozhodnutie s navrhovanou právnou vetou, že škodou pre účely zákona

č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a že v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.

8. Súd prvej inštancie nariadil nové pojednávanie na deň 11.06.2019, na ktorom vykonal dokazovanie čítaním predloženými listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise, a to:

· rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, č.k. 3T/152/2012-557 zo dňa 18.12.2012, právoplatného dňa 02.07.2013,

· oznámením o narodení V. A. dňa XX.XX.XXXX,

· úmrtným listom V. A. dňa XX.XX.XXXX,

· rodným listom maloletej Z. V. A. dňa XX.XX.XXXX,

· evidenčnou kartou vozidla X.: BA XXX PA,

· spisom reg. značka, ohľadne maloletej Z. A. z ÚPSVaR Bratislava - Malacky,

· trestným spisom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/152/2012,

· rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č. 61

a zistil nasledovný skutkový stav:

9. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 3T/182/2012-557 zo dňa 18.12.2012, právoplatným dňa 02.07.2013, súd rozhodol že obžalovaný T. Y. nar. XX.XX.XXXX (žalovaný v 1. rade) je vinný, že dňa XX.XX.XXXX okolo XX:XX hod. viedol motorové vozidlo značky U. I., EČ: BA-XXXPA v F., v oblasti H. jazero, v smere od Zohoru a pri následnom vjazde na železničné priecestie umiestnené v km X.XXX medzi železničnými stanicami A. a H. W. U., nerešpektoval ust. § 28 písm. a.) písm. b.) zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, nakoľko vošiel

na závorami nechránené železničné priecestie napriek výstrahe dávanej dvoma červenými striedavo prerušovanými svetlami priecestného zabezpečovacieho zariadenia a výstrahe dávanej zvončkami priecestného zabezpečovacieho zariadenia, a keď sa obžalovaný nachádzal na železničnej koľaji, zhasol motor ním vedeného vozidla, ktoré zastavilo a potom do vozidla značky Škoda Octavia EČ: BA XXX PA narazilo v smere od A. prichádzajúce železničné dráhové vozidlo ZĚ-X a v dôsledku nárazu utrpela spolujazdkyňa vo vozidle Škoda Octavia poškodená V. A., ktorá sa snažila v čase nárazu z vozidla vystúpiť, viaceré závažné poranenia tela vedúce k úrazovo-krvacavému šoku, ktorým zraneniam niekoľko minút po nehode podľahla, pričom obžalovaný bezprostredne pred nárazom stihol vozidlo opustiť, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, a ako vodič, po dopravnej nehode, na ktorej mal účasť neposkytol osobe, ktorá pri nehode utrpela ujmu na zdraví potrebnú pomoc, hoci tak mal urobiť bez nebezpečenstva pre seba alebo iného, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149, ods. 1 a ods. 2 písm.

a) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a prečin neposkytnutia pomoci podľa § 178 Trestného zákona za čo bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 roky nepodmienečne a na trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní 5 rokov. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd odkázal poškodených s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konania.

10. Žalobcovia v 1. a 2. rade boli rodičmi V. A., žalobkyňa v 3. rade bola jej dcérou. V čase usmrtenia žili všetci žalobcovia spolu s V. A. v jednej (spoločnej) domácnosti, rodičia neboli manželmi, ale niekoľko rokov žili ako druh a družka, spolu s nimi v domácnosti žil i jej partner a otec jej mal dieťaťa H. T., ktorý nežil s nimi celú dobu ale iba pol roka. Nebohá V. A. navštevovala prvý ročník strednej školy, mala 15 rokov, keď sa jej narodilo dieťa a žalobkyňa v 1. rade mala jej dieťa v náhradnej starostlivosti. Žalobcovia nepoznali žalovaného v 1. rade, bol to len priateľ jej kamarátky, ktorý ju mal odvieť na stretnutie s kamarátkou KE.

11. Žiaden zo žalobcov ani zákonný zástupca žalobkyne v 3. rade po smrti V. A. nebol psychiatricky liečený, neboli hospitalizovaní, neboli riešení u psychológov, podľa vyjadrenia žalobcu v 2. rade sa mu prestalo dať v práci, pretože sa nedokázal sústrediť, a v dôsledku toho mal pokles finančných prostriedkov, čo malo negatívny dopad na rodinu a k tomu sa mu pridružili rôzne zdravotné problémy. Rozpadol sa mu vzťah, lebo so žalobkyňou v 1. rade sa rozišli.

12. Žalovaný v 1. rade bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov nepodmienečne, ktorý si odpýkal v Ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia v Hrnčiarovciach nad Parnou. Zo zápisnice o výsluchu svedka z trestného spisu sp. zn. 3T/152/2012 súd zistil, že žalovaný v 1. rade si počas väzby uvedomil nesprávnosť svojho konania, keď šoféroval napriek tomu, že mal zákaz činnosti, konanie ho mrzelo. Od roku 2006 do 2008 pracoval ako čašník na lodi v zahraničí, po návrate zo zahraničia pracoval pre firmu s navigáciami, a to od roku 2008 do 2009, ako obchodný zástupca. Pred vzatím do väzby bol nezamestnaný, pretože pracoval sezónne. Pokiaľ ide o miesto pobytu, toto mal na adrese U. X v F., kde mu chodila pošta, mal tam vlastnú izbu býval tam a na základe čestného prehlásenia jeho matky tam môže bývať i naďalej.

13. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR č. 61 súd zistil, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla.

Pri výklade pojmu škoda pre účely zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (tu por. napr. rozsudok SD EÚ zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

14. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

15. Podľa § 13, ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

16. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

17. Podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

18. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19. Podľa RČ 21/1995: Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy (§ 13, ods. 2 Občianskeho zákonníka) musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia (§ 13, ods. 1 Občianskeho zákonníka), a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a spoločnosti.

20. Podľa R 29/2001: Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.

21. Ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujú právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jemu blízkej osoby. V prípade, že interpersonálne väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia (ako čiastkového práva na ochranu osobnosti) za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, a je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť, a ak existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh ktorým sa fyzická osoba domáha primeraného zadosťučinenia ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch - v tomto prípade má aktívnu legitímáciu subjekt ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, nakoľko právo na súkromie je jedným za základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli § 11 Občianskeho zákonníka. Protiprávne narušenie rodinných vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. Právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby, ktorému každý právny štát poskytuje ochranu (viď tiež Listinu základných práv a slobôd a Ústava SR - čl. 16, ods. 1, čl. 19 ods. 2). Úprava ochrany súkromia (vrátane rodinného súkromia) vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnené zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma, funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava rodinný život priraduje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám - neoprávnené zásahy do týchto vzťahov možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života, do rodinného súkromia. S poukazom na vyššie uvedené je potrebné konštatovať že ustanovenie § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujú právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho blízkej osoby.

22. Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené, a to so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu, pričom podmienkou priznania materiálnej satisfakcie je nemajetková ujma.

23. Primeranosť zadosťučinenia závisí od okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu a bude spočívať v morálnom plnení; pokiaľ morálne zadosťučinenie nie je postačujúce, je právo na peňažnú satisfakciu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľou - zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnúť pritom na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti.

24. Po vykonaní dokazovania a po skutkovom a právnom posúdení veci súd dospel k záveru, že návrh žalobcov je dôvodný, nestotožnil sa však s navrhovanou výškou nemajetkovej ujmy ktorú žiadali priznať.

25. V žalobe, ktorou žiadali žalobcovia uložiť žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne povinnosť zaplatiť titulom nemajetkovej ujmy 99.000 Eur, každému po 33.000 Eur, sa súd domnieva že je na mieste (po tom čo bol konštatovaný zásah zavineným konaním žalovaného v 1/ rade do osobnostných práv žalobcov, do ich práva na súkromie a rodinný život) postup a použitie ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko postup podľa ods. 1 tohto ustanovenia sa súdu nezdá postačujúci, resp. ani nie je dosť dobre možný vzhľadom na nezvratnosť situácie (smrť), nie je možné domáhať sa aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti a aby sa odstránili následky týchto zásahov, t.j. v tomto konkrétnom prípade prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výšku určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Po zvážení všetkých skutočností však súd dospel k záveru že nie je namieste poskytnutie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako to požadujú žalobcovia, nakoľko nebol preukázaný mimoriadne masívny zásah do ich osobnostných práv, neboli preukázané mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti V. A. na nich. Je síce pravdou že V. A. bola matkou maloletej žalobkyne v 3. rade, a žalobkyňa v 3. rade bude chýbať po celý zvyšok života, ale maloletá tým, že bola vo veku 15 mesiacov a matku si nepamätá, nebude niesť traumy z jej straty tak bolestne. Nebolo preukázané že by smrť V. A. mala výrazne nepriaznivé následky na ich zdravotný stav, nič sa nezmenilo na spoločenskom resp. pracovnom postavení žalobcov. Počiatočná neschopnosť sa sústrediť na prácu je vzhľadom na prežitú traumy zo straty dieťaťa pochopiteľná a súd je toho názoru, že je aj dočasná. Súčasne s tým je pochopiteľná i strata na zárobku, pretože človek tým, že myslí na prežitú udalosť nie je plne koncentrovaný na prácu.

26. Súd vzal tiež do úvahy vek, postavenie, príjmové a majetkové pomery žalovaného v 1/ rade (ako pôvodcu škodiacej udalosti), pričom sa jedná o pomerne mladého človeka vo veku 35 rokov (v čase nehody mal 29 rokov), ktorý bol pred väzbou nezamestnaný a v súčasnosti podľa lustrácie prostredníctvom Sociálnej poisťovne nie je zamestnaný. Nemajetkovú ujmu v požadovanej výške spolu 99.000 Eur súd preto považoval na príliš vysokú, ktorou by fakticky znemožnil žalovanému v 1/ rade ďalší život (založenie rodiny, zaobstaranie bytu, uspokojovanie jeho základných potrieb). Tu treba tiež uviesť že žalovaný v 1/ rade bol za spáchaný trestný čin riadne a právoplatne odsúdený. Súd mal pri svojom rozhodovaní okrajovo na zreteli aj skutočnosť, že V. A., ktorá mala v čase dopravnej nehody maloletú dcéru vo veku 15 mesiacov sa mala správať zodpovednejšie a nemala sa nechať viesť v aute neznámym človekom, ktorého dôkladne nepoznala a taktiež súd podotýka, že nebola preukázaná potreba ísť s ňou na do N., kde býval otec jej maloletej dcéry.

27. Prisúdenie nemajetkovej ujmy pre žalobcov v celkovej výške 45.000 Eur sa preto zdá súdu primerané (aj keď si uvedomuje že smrť blízkej osoby - dcéry a matky - nemožno nahradiť žiadnym finančným plnením, ktoré by bolo trebárs aj vyššie ako žiadané žalobcami). Vo zvyšku súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

28. Súd zaviazal taktiež žalovaného v 2/ rade, ktorý je vo veci pasívne legitimovaný. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je nárokom, ktorý musí byť krytý z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

29. Súd rozhodol o náhrade trov konania v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že priznal žalobcom náhradu trov konania v rozsahu

100 % z priznanej sumy, vzhľadom k tomu, že výška priznaného nároku závisela od úvahy súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava V.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).